

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport
Opublikowano: czwartek, 23, lipiec 2026 09:33
Piotr Majoch
Odsłony: 66

Przepisy oświatowe wyznaczają dyrektorom szkół wiele kompetencji różnego rodzaju, czyniąc ich odpowiedzialnymi za funkcjonowanie danej szkoły na wielu płaszczyznach - zarówno administracyjnej, jak również dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej. Prawo wyznaczyło jednak również zadanie bardziej ogólne, stawiające dyrektora szkoły w roli gwaranta spełniania konstytucyjnego obowiązku szkolnego. Nad tym szczególnym, a czasem zapominanym wymaganiem stawianym dyrektorom pochylimy się w niniejszym artykule.

Odpowiedni nadzór wymaga odpowiedniej współpracy

Sam obowiązek nauki do 18 roku życia jest zasadą wynikającą wprost z Konstytucji, tj. art. 70 ust. 1 Ustawy Zasadniczej. Polecenie kontrolowania spełniania tego obowiązku dyrektorom wynika natomiast z art. 41 ust. 1 Prawa oświatowego (P.oś.). Na mocy tego przepisu dyrektor odpowiada za kontrolę spełniania tego obowiązku przez dzieci zamieszkałe na obszarze obwodu danej publicznej szkoły podstawowej. Wobec takiego obowiązku po stronie dyrektora widoczna i zrozumiała jest konieczność współdziałania w tym zakresie z lokalnymi władzami. Dyrektor szkoły nie prowadzi ewidencji ludności na określonym terenie, a zatem musi posiłkować się informacjami przedstawianymi mu przez organy za to odpowiedzialne. Zgodnie z ust. 2, do właściwego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta należy przekazywanie dyrektorom szkoły aktualnych informacji o stanie liczbowym i zmianach w ewidencji dzieci i młodzieży podlegających obowiązkowi szkolnemu lub mogących rozpocząć naukę w przedszkolu, tj. w wieku od 3 do 18 lat.

Dyrektorzy szkół podstawowych są ponadto odpowiedzialni za kontrolę obowiązku odbywania przygotowania przedszkolnego przez młodsze dzieci na podstawie art. 33 ust. 2 P.oś. Współdziałanie w wykonywaniu tych obowiązków dotyczy nie tylko dyrektorów wraz z organami lokalnych władz, lecz również dyrektorów między sobą. Chodzi tu konkretnie o informowanie o spełnianiu tego obowiązku dyrektorów szkół, w których obwodzie mieszka dane dziecko, przez dyrektorów tych, do których faktycznie uczęszczają. W konsekwencji dyrektorzy muszą pomagać sobie w realizacji swojego zadania pilnując, czy każde dziecko zamieszkałe w danym obwodzie uczęszcza do przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej czy do innej formy wychowania przedszkolnego. Żadne nie może znaleźć się w tzw. „szarej strefie”.

Obowiązek szkolny jest nie tylko obowiązkiem uczniów

Na tym przykładzie można dostrzec szczególną wagę obowiązku szkolnego, jak i przygotowania przedszkolnego. Ustawodawca zaangażował bowiem do kontroli spełniania tego obowiązku zarówno wszystkich dyrektorów szkół i przedszkoli, jak i organy samorządu gminnego. Poleciał im także pełną współpracę w tym zakresie. Art. 41 ust. 1 P.oś., konkretyzując to zadanie, wskazuje ponadto na konieczność kontrolowania rodziców dzieci i młodzieży podlegających obowiązkowi szkolnemu. Rodzice są bowiem zaangażowani w spełnianie obowiązku szkolnego bezpośrednio, poprzez chociażby zobowiązanie do zapisania dziecka i zapewnienia mu możliwości regularnego uczęszczania na szkolne zajęcia. Wobec tego, po stronie dyrektora szkoły oraz organów gminy istnieje dodatkowo obowiązek współdziałania z nimi w zapewnianiu dziecku warunków umożliwiających przygotowanie się do zajęć.

W przypadku każdego z tych zadań podmiotem bezpośrednio odpowiedzialnym jest właśnie dyrektor szkoły, który udzielanymi informacjami i niezbędną pomocą w ewidencji uczniów umożliwia odpowiednim organom egzekwowanie obowiązków związanych z nauką. Na podstawie art. 70 ust. 1 pkt 3 ustawy o Systemie Informacji Oświatowej, organy jednostek samorządu terytorialnego pomagają

Dyrektor szkoły nadzoruje spełnianie obowiązku szkolnego na różnych płaszczyznach

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport

Opublikowano: czwartek, 23, lipiec 2026 09:33

Piotr Majoch

Odsłony: 66

dyrektorowi w realizacji jego zadań, przekazując mu dane dostępne do bazy danych SIO.